

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 2. juuni 2022
(OR. en)

9725/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0181(NLE)

ECOFIN 532
UEM 138
FIN 593

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	2. juuni 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 268 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS Poola taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 268 final.

Lisatud: COM(2022) 268 final

Brüssel, 1.6.2022
COM(2022) 268 final

2022/0181 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

Poola taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

{SWD(2022) 161 final}

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

Poola taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha¹, ning eriti selle artiklit 20,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) COVID-19 puhangul on olnud häiriv mõju Poola majandusele. 2019. aastal oli Poola sisemajanduse koguprodukt (SKP) elaniku kohta 44,3 % liidu keskmisest. Poola reaalne SKP vähenes 2020. aastal 2,2 % ning suurenes 2020. ja 2021. aastal kokku 3,6 %. Keskpika perioodi majandustulemusi mõjutavate pikaajaliste aspektide hulgas on erainvesteeringute ja innovatsiooni madal tase, märkimisväärne tööjõu- ja oskuste nappus majanduses ning ettearvamatu ja koormav regulatiivne keskkond.
- (2) 9. juulil 2019 ja 20. juulil 2020 esitas nõukogu Euroopa poolaasta raames Poolale soovitusel. Eelkõige soovitas nõukogu Poolal võtta kõik vajalikud meetmed, et tõhusalt reageerida pandeemia majanduslikule mõjule, tagades samal ajal riigi rahanduse jätkusuutlikkuse keskpikas perspektiivis, parandada avaliku sektori kulutuste tõhusust ning parandada tervishoiusüsteemi vastupanuvõimet, kättesaadavust ja tõhusust. Samuti soovitas nõukogu Poolal tagada tulevaste pensionihüvitiste piisavus ja pensionisüsteemi jätkusuutlikkus; suurendada tööturul osalemist, parandades lapsehoiu ja pikaajalise hoolduse kättesaadavust; kõrvaldada allesjäänud tegurid, mis pärsivad püsivate tööhõivevormide kasutamist, tõhustades samal ajal paindlikku ja lühendatud tööajaga töökorraldust; suunata paremini sotsiaaltoetusi; edendada kvaliteetset haridust ja oskusi, eelkõige täiskasvanuhariduse kaudu; parandada digioskusi ja edendada veelgi digipööret. Peale selle soovitas nõukogu tugevdada majanduse innovatsioonisuutlikkust ning keskenduda investeeringute tegemisel rohelisele majandusele ja digitehnoloogiale üleminekule, eelkõige digitaristule, puhtale ja tõhusale energiatootmisele ja -kasutamisele ning säästvale

¹ ELT L 57, 18.2.2021, lk 17.

transpordile, aidates järk-järgult vähendada majanduse CO₂ heidet, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi. Lisaks soovitas nõukogu tagada ettevõtjatele juurdepääs rahastamisele ja likviidsusele ning edendada majanduse taastamist, kiirendades investeerimisküpsete avaliku sektori investeerimisprojektide elluviimist ja edendades erainvesteeringuid. Samuti soovitas nõukogu parandada regulatiivset keskkonda, eelkõige tugevdades sotsiaalpartneritega ja üldsusega konsulteerimise rolli õigusloomeprotsessis, ning parandada investeerimiskliimat, kaitstes kohtusüsteemi sõltumatust. Olles taaste- ja vastupidavuskava esitamise ajal hinnanud nende riigipõhiste soovituste rakendamisel tehtud edusamme, leiab komisjon, et pandeemia majandusliku mõju tõhusat vähendamist käsitlevad soovitused on täielikult rakendatud.

- (3) 3. mail 2021 esitas Poola vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. See esitati pärast konsultatsioone, mis korraldati kooskõlas riikliku õigusraamistikuga, kaasates kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonna organisatsioone, noorteorganisatsioone ja muid asjaomaseid sidusrühmi. Riikide isevastutus taaste- ja vastupidavuskavade eest on aluseks nende edukale rakendamisele ja kestvale mõjule riigi tasandil ning usaldusväärsele Euroopa tasandil. Määruse (EL) 2021/241 artikli 19 kohaselt on komisjon hinnanud taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust kooskõlas kõnealuse määruse V lisas esitatud hindamissuunistega.
- (4) Taaste- ja vastupidavuskavade eesmärk peaks olema määrusega (EL) 2021/241 loodud taaste- ja vastupidavusrahu (edaspidi „rahu“) ning nõukogu määrusega (EL) 2020/2094 COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks loodud Euroopa Liidu taasterahu üldeesmärkide täitmine. Nende abil tuleks edendada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, toetades määruse (EL) 2021/241 artiklis 3 osutatud kuut sammast.
- (5) Liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade rakendamine kujutab endast koordineeritud jõupingutust, mis hõlmab reforme ja investeeringuid kogu liidus. Piiriüleste ja mitut riiki hõlmavate projektide koordineeritud ja samaaegse rakendamise kaudu tugevdavad sellised reformid ja investeeringud üksteist vastastikku ning avaldavad positiivset ülekanduvat mõju kogu liidus. Seega tuleneb ligikaudu kolmandik rahastu mõjust liikmesriikide majanduskasvule ja töökohtade loomisele teiste liikmesriikide tegevuse ülekanduvast mõjust.

Kuue samba rakendamisele kaasa aitavad tasakaalustatud lahendused

- (6) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile a ja V lisa kriteeriumile 2.1 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava suures ulatuses (hinne A) liikmesriigi majanduslikule ja sotsiaalsele olukorrale vastavaid mitmekülgseid ja piisavalt hästi tasakaalustatud lahendusi, mis aitavad asjakohasel moel kaasa kõigi kuue, kõnealuse määruse artiklis 3 osutatud samba rakendamisele, võttes arvesse asjaomase liikmesriigi eriomaseid probleeme ja rahalise toetuse suurust.
- (7) Taaste- ja vastupidavuskavaga nähakse ette tasakaalustatud reformid ja investeeringud, mis käsitlevad nii COVID-19 pandeemia mõju kui ka Poola ees seisvaid peamisi struktuurseid probleeme. Selles esitatakse strateegia konkurentsivõimelisema ja vastupidavama majanduse edendamiseks, majanduskasvu toetamiseks kooskõlas ELi

kliima- ja digiprioriteetidega ning elukvaliteedi parandamiseks Poolas, eelkõige investeringute kaudu taastuvatesse energiaallikatesse ja energiatõhususse, kestlikku liikuvusse, tervishoidu ja digitehnoloogiasse ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni. Taaste- ja vastupidavuskava keskendub kuuele peamisele poliitikavaldkonnale: rohepööre, digiüleminek, tervishoid, konkurentsivõime ja innovatsioon, säästev transport ja institutsioonide kvaliteet.

- (8) Rohepööre ja majanduse digiüleminek on taaste- ja vastupidavuskava poliitikameetmete keskmes. Kavandatud keskkonnahoidlike reformide ja investeringute eesmärk on suurendada taastuvenergia tootmist (sealhulgas maismaa-, päikese- ja avamereenergia, arukad võrgud ning taastuv ja vähese süsinikdioksiidiheitega vesinik) ning energiatõhusust, parandades õhukvaliteeti ja arendades säästvat transporti. Digireformid ja -investeringud keskenduvad lairibataristule, eelkõige maapiirkondades, e-teenuste arendamisele, sealhulgas tervishoiusüsteemis, e-pädevuste suurendamisele hariduses ja koolituses ning riikliku küberturvalisuse tugevdamisele.
- (9) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab mitut asjakohast meetet Poola ettevõtluskeskkonna ja investeerimiskliima parandamiseks. Kavandatud reformide eesmärk on vähendada ettevõtjate haldus- ja regulatiivset koormust, parandada riigi rahanduse juhtimist ning suurendada avalike konsultatsioonide rolli õigusloomeprotsessis, mis peaks parandama regulatiivset kvaliteeti ja stabiilsust. Kava eesmärk on ka tõsta õiguskaitse teatud aspektide taset, aidates seeläbi kaasa investeerimiskliima parandamisele. Arukas ja jätkusuutlik majanduskasv loodetakse saavutada ka mitmesuguste meetmetega teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas ning uuenduslike lahenduste parema levitamise ja hariduse ja koolituse kaudu.
- (10) Taaste- ja vastupidavuskavas käsitletakse mitmeid probleeme, mis on seotud territoriaalse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse suurendamisega, peamiselt tehes jõupingutusi haiglaravi ajakohastamiseks ja selle kättesaadavuse parandamiseks, tegeledes tööturu probleemide lahendamise, kutsehariduse ja -koolituse ning elukestva õppe parandamisega, samuti transpordiinvesteringutega. Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab ka mitmesuguseid meetmeid, mis eeldatavasti suurendavad tervishoiu- ja sotsiaalsüsteemi vastupanuvõimet, näiteks haiglareformid, jõupingutused tööturu killustatuse ja pikaajalise hoolduse vähendamiseks ning investeringud sotsiaalelamutesse. Oluline osa taaste- ja vastupidavuskavast on pühendatud järgmise põlvkonna poliitikale, eelkõige digitaliseerides haridus- ja koolitussüsteeme ning parandades oskuste vastavust tööturu vajadustele.

Riigipõhistes soovitustes määratletud probleemidest kõigi või suure osa lahendamine

- (11) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile b ja V lisa kriteeriumile 2.2 peaks taaste- ja vastupidavuskava aitama eeldatavasti tõhusalt lahendada kõik probleemid või suurt osa probleemidest (hinne A), mis on kindlaks tehtud Poolale esitatud asjakohastes riigipõhistes soovitustes, sealhulgas nende eelarveaspektides, või probleemid, mis on kindlaks tehtud muudes asjakohastes dokumentides, mille komisjon on Euroopa poolaasta raames ametlikult vastu võtnud.
- (12) Soovitusi, mis käsitlevad pandeemia reageerimist viivitamatute eelarvepoliitika meetmete kaudu, ja soovitust saavutada keskpika perioodi eelarve eesmärk 2020. aastal võib pidada Poola taaste- ja vastupidavuskava kohaldamisalast välja

jäävateks vastava eelarveperioodi möödumise tõttu, kuid üldiselt on Poola 2020. ja 2021. aastal asjakohaselt ja piisavalt reageerinud viivitamatule vajadusele majandust eelarvevahenditega toetada ja on teinud seda kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausliga.

- (13) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab ulatuslikke üksteist tugevdavaid reformide ja investeeringuid, mis aitavad tõhusalt lahendada kõiki või olulist osa majanduslikest ja sotsiaalsetest probleemidest, mida nõukogu on Poolale kirjeldanud 2019. ja 2020. aastal Euroopa poolaasta raames esitatud riigipõhistes soovitusetes, eelkõige seoses digiteerimise ja rohepöördega seotud investeerimisvajadustega, tööturul osalemise suurendamise ning hariduse ja koolituse parema vastavusseviimisega tööturu vajadustele.
- (14) Energiasektori olulised reformid ja investeeringud peaksid toetama taastuvenergia ja alternatiivkütuste tootmist ja kasutamist, parandama energiatõhusust ja kohandama majandust kliimamuutustega. Taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad meetmed peaksid samuti aitama parandada Poola majanduse innovatsioonivõimet, viies selle väärtusahelas ülespoole, ning kiirendada rohe- ja digipööret, toetades suuremat automatiseerimist, keskkonnatehnoloogia arendamist ja levitamist ning teaduse ja tööstuse vahelist tõhustatud koostööd.
- (15) Meetmetega reageeritakse samuti COVID-19 pandeemia mõjule ja ohtudele tervishoiu valdkonnas ning Poola tervishoiusüsteemi varasematele probleemidele, eelkõige riiklike haiglate reformiga, millega tagatakse tervishoiuteenuste ja pikaajalise hoolduse parem kättesaadavus, tulemuslikkus ja tõhusus, digitaalsete tervishoiuteenuste arendamine, samuti toetus farmaatsiasektorile ning meditsiiniteaduse alastele eriuuringutele ja analüüsile. See tugevdab tõenäoliselt tervishoiusüsteemi vastupanuvõimet, pidades eelkõige silmas pandeemiast saadud õppetunde ja ravimite kättesaadavuse tähtsust.
- (16) Taaste- ja vastupidavuskavaga antakse tasakaalustatud vastus soovitudele parandada digioskusi ja edendada ettevõtete, avaliku halduse ning koolide ja kutsehariduse digiüleminekut. Taaste- ja vastupidavuskavaga edendatakse eri elanikkonnarühmade digioskusi ning selle eesmärk on võtta Poolas kasutusele digioskuste arendamise juhtimine. Avaliku halduse digiülemineku vallas peaksid mitmed projektid ja seadusandlikud muudatused edendama haldusmenetluste digiteerimist, mis omakorda kiirendab ettevõtete digiteerimist. Märkimisväärseid investeeringuid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) paremasse lõimimisse koolides kavandatakse selleks, et parandada õpetamist ja õppimist ning toetada vastupanuvõimet ja digitaalset kaasatust hariduses. Kava aitab samuti lahendada olulisi probleeme, et parandada oskuste vastavust tööturu vajadustele ja edendada täiskasvanuharidust sihipäraste meetmetega, eelkõige valdkondlike oskuste keskuste loomise kaudu tihedas koostöös majandussektorite ja reformidega nende integreerimiseks kutseharidus- ja -koolitussüsteemi. Need digitaalsetele ja keskkonnahoidlikele oskustele keskenduvad jõupingutused peaksid aitama kaasa hariduse ja koolituse paremale vastavusse viimisele nüüdisaegse majanduse vajadustega.
- (17) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab meetmeid, mille eesmärk on lahendada transpordi säästlikkusega seotud probleeme, seejuures erimeetmeid liiklusohutuse parandamiseks, maanteetranspordi CO₂ heite vähendamiseks, sealhulgas elektromobiilsuse ja vesinikkütusega transpordi, säästva linnalise liikumiskeskonna,

raudteetranspordile ülemineku ja ühendvedude edendamise kaudu. Liiklusohutuse reformi ja sellega seotud investeeringu eesmärk on edendada ohutusnõuete jõustamist ja haavatavate inimeste kaitset, liikudes sel viisil Poola 2030. aasta eesmärgi suunas vähendada liiklusõnnetustes hukkunute ja raskete vigastuste arvu poole võrra². Maanteetranspordi CO₂ heite vähendamist loodetakse edendada heitevabade sõidukite stiimulitega ja maksu- või finantsmeetmetega, mis on kooskõlas põhimõttega „saastaja maksab“, ning investeeringutega keskkonnanahoidlikku ühistransporti, keskendudes säästvale linnaliikuvusele. Reformid ja investeeringud raudteedesse keskenduvad TEN-T lõikudele ja heiteta veeremile, mis on varustatud Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemiga (ERTMS), ning ühtse e-pileti edendamisele.

- (18) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab ka meetmeid, mille eesmärk on lahendada pensionihüvitiste piisavuse ja pensionisüsteemi jätkusuutlikkusega seotud probleemid ning tööturul osalemise ja killustatusega seotud probleemid. Nende probleemide lahendamiseks tuleb parandada lastehoiu kvaliteeti ja kättesaadavust, parandades pikaajalise hoolduse poliitikat selle läbivaatamise ja sellele järgneva reformimisega, pakkudes maksusoodustusi karjääri pikendamiseks ja tegeliku pensioniea tõstmiseks, samuti reformiga, mille eesmärk on suurendada sotsiaalkaitset erinevate töölepingute alusel.
- (19) Lisaks peaks taaste- ja vastupidavuskava aitama lahendada investeerimiskliimaga seotud probleeme, eelkõige seoses Poola kohtusüsteemi ning otsustus- ja õigusloomeprotsessidega. Reformide eesmärk on parandada seadusandlikku protsessi, peamiselt suurendades avalike konsultatsioonide ja mõjuhinnangute kasutamist õigusloomeprotsessis, et tagada sidusrühmade ja ekspertide strukturesem kaasamine õigusloomesse. Lisaks on taaste- ja vastupidavuskava eesmärk suurendada kohtusüsteemi sõltumatust ja erapooletust. Samuti on selle eesmärk parandada nende kohtunike olukorda, keda on mõjutanud Poola kõrgeima kohtu distsiplinaarcollegiumi otsused distsiplinaarasjades ja kohtuliku puutumatusiga seotud asjades, et ennistada nad ametisse pärast seda, kui uus koda on andnud nende juhtumile positiivse hinnangu läbivaatamismenetluses, mis tuleb korraldada viivitamata.

Panus kasvupotentsiaali, töökohtade loomise ning majanduslikku, sotsiaalsesse ja institutsioonilisse vastupidavusse

- (20) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile c ja V lisa kriteeriumile 2.3 aitab taaste- ja vastupidavuskava eeldatavasti mõjusalt (hinne A) tugevdada Poola majanduse kasvupotentsiaali, luua uusi töökohti, suurendada majanduse, sotsiaalvaldkonna ja institutsionaalset vastupidavust, mis aitab kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele, sealhulgas laste- ja noortepoliitika edendamise abil, ning leevendada COVID-19 kriisi majandus- ja sotsiaalmõju ning suurendada sellega liidus majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust ja lähenemist.

² Nõukogu 8. juuni 2017. aasta järeldused liiklusohutuse kohta, millega kinnitatakse 2017. aasta märtsi Valletta deklaratsioon.

- (21) Komisjoni talituste simulatsioonid näitavad, et taaste- ja vastupidavuskava ning Euroopa Liidu taasterahastu ülejäänud meetmete abil on võimalik suurendada Poola SKPd 2026. aastaks 1,1–1,8 %, arvestamata struktuurireformide võimalikku positiivset mõju, mis võib olla märkimisväärne. Avaliku sektori investeeringud peaksid lühikeses ja keskpikas perspektiivis suurendama kogunõudlust, parandades Poola majanduse tsüklilist positsiooni ja aidates seeläbi kaasa kiirele taastumisele. Sellele aitab eriliselt kaasa investeeringute keskendumine digiteerimisele, kestlikule taristule ja taastuvenergia projektidele, toetades rohe- ja digipööret ning majanduse pikaajalist jätkusuutlikkust.
- (22) Keskpikas ja pikas perspektiivis võivad avaliku sektori investeeringud koos kavandatud reformidega aidata lahendada praeguseid potentsiaalse majanduskasvu probleeme ja arendada majanduse innovatsioonisutlikkust. See peaks aitama Poola ettevõtetel üleilmsetes väärtusahelates ülespoole liikuda. Taaste- ja vastupidavuskava rakendamine peaks seega parandama potentsiaalse toodangu kvaliteeti ja avaldama püsivat mõju Poola majandustulemustele. Suurem osa sellest pikaajalisest mõjust tuleneb meetmetest, millega suurendatakse Poola majanduse konkurentsivõimet, tõhustatakse innovatsiooni arengut ja levikut, parandatakse õigusaktide kvaliteeti ning toetatakse ettevõtteid, eelkõige VKEsid.
- (23) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab meetmeid, mille eesmärk on parandada tööturu vastupanuvõimet, parandades tööturuasutuste tegevuse kvaliteeti ja asjakohasust, kaasates ja aktiveerides eakamaid töötajaid või ebasoodsas olukorras olevatesse rühmadesse kuuluvaid inimesi oskuste täiendamise ja ümberõppe programmide kaudu, edendades paindlikke tööhõivevorme, aidates kaasa naiste tööturul osalemise parandamisele paindlikumate tööhõivevormide, sealhulgas kaugtöö kaudu, ning parandades alushariduse ja lapsehoiu kättesaadavust ja kvaliteeti. Taaste- ja vastupidavuskavas nähakse ette ka stiimulid tööturul aktiivseks jäämiseks pärast seadusjärgse pensioniea saabumist. Need meetmed on kooskõlas kaasavat majanduskasvu toetava Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega. Eeldatakse, et jõupingutused hariduse ja koolituse tööturu vajadustele vastavuse parandamiseks viiakse ellu meetmetega, mis edendavad inimkapitali arengut ning parandavad tööturul nõutavate oskuste ja kvalifikatsioonide vastavusse viimist, seda ka uue tehnoloogia kontekstis. Eeldatakse, et hariduse digiteerimispoliitika aitab lapsi ja noori infoühiskonnaks ette valmistada. Sihtotstarbelised meetmed on seotud kutsehariduse ja -koolituse, elukestva õppe ja koolide toetamisega digitaalseks ja keskkonnahoidlikuks ümberkujundamiseks valmistumisel ning piirkondliku haridus- ja koolituspoliitika koordineerimisega, et tagada riigi kõigi osade kohandumine tänapäeva tööturu vajadustega.
- (24) Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab mitut meetet, mille eesmärk on aidata laste- ja noortepoliitika edendamiseks kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele. Reformid ja investeeringud peaksid parandama alla kolmeaastaste laste juurdepääsu kvaliteetsele lapsehoiule ning edendama kutsehariduse ja -koolituse, kõrghariduse ja elukestva õppe arengut valdkondlike oskuste keskuste loomise ja oskuste poliitika parema koordineerimise kaudu. Peale selle keskendutakse taaste- ja vastupidavuskavas koolide nüüdisajastamisele, sealhulgas luues teadus-, tehnoloogia-, inseneeria- ja matemaatilaboratooriumid, mis peaks tagama pideva kohanemise praeguste väljakutsetega õppimise vallas, eriti digiüleminekuga.

- (25) Rohe- ja digipöörde soodustamise meetmed peaksid muutma Poola majanduse innovaatilisemaks ja kestlikumaks ning edendama sotsiaalset vastupanuvõimet, ületades lõhe linna- ja maapiirkondade vahel. Eelkõige peaksid investeeringud võrgutaristu arendamisse katma lairibaühendusele juurdepääsu ja 5G-tehnoloogia arendamise puudujäägid maapiirkondades. Investeeringud säästvasse linnatransporti peaksid kiirendama linnade rohepöoret, rakendades säästva linnalise liikumiskeskonna kavasad ja arendades heitevaba ühistransporti linnades ja piirkondlikul tasandil. Investeeringud vähese heitega ja heitevabasse veeremisse bussiühenduste jaoks piirkondades, kus transpordi kättesaadavus on puudulik, peaksid aitama ühendada äärepoolseid piirkondi majandustegevuse keskustega.

Põhimõte „ei kahjusta oluliselt“

- (26) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktide d ja V lisa kriteeriumile 2.4 tagatakse taaste- ja vastupidavuskavaga eeldatavasti, et ükski taaste- ja vastupidavuskavas sisalduv reformide ja investeerimisprojektide elluviimise meede (hinne A) ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärkide saavutamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852³ artikli 17 tähenduses (põhimõte „ei kahjusta oluliselt“).
- (27) Poola hindas taaste- ja vastupidavusraha meetmeid kooskõlas metoodikaga, mis on esitatud komisjoni tehnilistes suunistes põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamise kohta taaste- ja vastupidavusraha määruse (2021/C 58/01)⁴ alusel. Eeldatakse, et kõigi asjakohaste meetmete võimaliku kahjuliku keskkonnamõjuga tegeletakse asjakohaste eesmärkide ja sihtide kaudu, tagades kohaldatavate keskkonnakriteeriumide täitmise. Investeeringud gaasikütel töötavatesse koostootmisjaamadesse ja soojusallikate asendamisse vastavad eeldatavasti komisjoni tehnilistes suunistes sätestatud kasvuhoonegaasi intensiivsuse piirmääradele. Vesinikutehnoloogiasse tehtavad investeeringud peaksid vastama kasvuhoonegaaside heite piirmääradele, mis on sätestatud komisjoni delegeeritud määruses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2020/852⁵. Eeldatavasti hakatakse gaasikütel töötavate katelde paigaldamise toetust pakkuma laiemate renoveerimisprogrammide raames. Maantee- ja raudteeveerem peaks eeldatavasti vastama rangetele kütusesäästlikkuse nõuetele. Need nõuded kajastuvad asjakohaste meetmete eesmärkides ja sihtides.
- (28) Erilist tähelepanu on pööratud meetmetele, mille mõju keskkonnanäesmärkidele nõuab hoolikat kontrolli. Meetmete puhul, mis hõlmavad maapiirkondade veemajandusmeetmete toetamist, peaks Poola soodustama kliimamuutustele vastupanuvõimelisi ja looduspõhiseid lahendusi. Eeldatakse, et Poola tagab veelgi

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

⁴ Komisjoni teatis „Tehnilised suunised põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ kohaldamise kohta taaste- ja vastupidavusraha puhul“ (2021/C 58/01), ELT C 58, 18.2.2021, lk 1.

⁵ Komisjoni 4. juuni 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/2139, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2020/852, kehtestades tehnilised sõelumiskriteeriumid, millega määratakse kindlaks, millistel tingimustel võib majandustegevust pidada kliimamuutuste leevendamisele või nendega kohanemisele oluliselt kaasa aitavaks, ja mille alusel otsustatakse, ega see majandustegevus ei kahjusta oluliselt muid keskkonnanäesmärke (C/2021/2800 final).

enam, et keskkonda ei kahjustata oluliselt, jättes toetuseta kõik investeeringud, millel on oluline mõju veekogude seisundile või negatiivne mõju loodusele. Sellega püütakse eelkõige vältida igasugust olulist mõju asjaomastele veekogudele, mis seaks ohtu hea seisundi saavutamise eesmärgi või lükkaks selle täitumist edasi. Samuti on selle eesmärk tagada, et meetmed ei avaldaks negatiivset mõju kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.

Panus rohepöördesse, sealhulgas elurikkusesse

- (29) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile e ja V lisa kriteeriumile 2.5 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava meetmeid, mis aitavad suures ulatuses (hinne A) kaasa rohepöördele, sealhulgas elurikkusele, või sellest tulenevate probleemide lahendamisele. Kliimaeesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad 42,7 % kava kogueraldisest, mis on arvatud vastavalt kõnealuse määruse VI lisas esitatud metoodikale. Vastavalt kõnealuse määruse artiklile 17 on taaste- ja vastupidavuskava kooskõlas riiklikus energia- ja kliimakavas (2021–2030) sisalduva teabega.
- (30) Reformid ja investeeringud taastuvatesse energiaallikatesse, mille eesmärk on eelkõige märkimisväärselt suurendada maismaa tuule- ja fotogalvaanika võimsust, kõrvaldada regulatiivsed tõkked maismaa tuuleenergia võimsuse arendamisel, arendada avamere tuuleenergia tootmisvõimsust, vesinikutehnoloogiat ja alternatiivkütuseid, peaksid aitama Poolat tema 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisel, pidades silmas pikaajalist üleminekut kliimaneutraalsele majandusele. Kavas sisalduvad energiatõhususe meetmed, sealhulgas hoonete renoveerimise ambitsioonikas programm koos söekütteseadmetele antava avaliku sektori toetuse järkjärgulise kaotamisega, ning tööstuse CO₂ heite vähendamise kava peaksid Poolat samuti märkimisväärselt aitama tema kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisel. Ulatuslik transpordireformide ja -investeeringute pakett toetab eeldatavasti elektromobiilsust, keskkonnahoidlikku ühistransporti reisijateveol, üleminekut heitevabadele raudteedele, kaupade ühendvedusid ja liiklusohutust.
- (31) Maapiirkondade säästva veemajandusega seotud reformid ja investeeringud peaksid aitama lahendada Poola ees seisvaid probleeme seoses kliimamuutustega kohanemisega ning vähese veesäästu ja veepuudusega, sealhulgas joogivee nappusega. Loodetakse, et need aitavad suurendada bioloogilist mitmekesisust ja maapiirkondade võimet kohaneda kliimamuutuste mõjuga, eelkõige põuga. Kliimamuutuste leevendamise meetmed võivad olla kasulikud ka bioloogilise mitmekesisuse säilitamise seisukohast, sest eelduste kohaselt toetuvad need lahendustele, millega taastatakse elurikkus.

Panus digipöördesse

- (32) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile f ja V lisa kriteeriumile 2.6 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava meetmeid, mis aitavad suures ulatuses (hinne A) kaasa digipöördele või sellest tulenevate probleemide lahendamisele. Digieesmärkide saavutamist toetavad meetmed moodustavad 21,3 % kava kogueraldisest, mis on arvatud vastavalt kõnealuse määruse VII lisas esitatud metoodikale.

- (33) Taaste- ja vastupidavuskavas kavandatud reformid ja investeeringud avalikku haldusesse, majandusse ja ühiskonda peaksid aitama kaasa riigi digiüleminekule. Need hõlmavad ühenduvuse parandamist, avaliku halduse süsteemide õigusaktide ja taristu ajakohastamist, elektrooniliste struktureeritud arvete kasutuselevõttu ning küberturvalisuse süsteemide märkimisväärset parandamist valitsuses ja olulistes majandussektorites. Eeldatakse, et avaliku halduse digiüleminek motiveerib erasektorit edendama ettevõtete digiüleminekut.
- (34) Üld- ja kutsehariduse ning -koolituse ning oskuste ja elukestva õppe valdkonnas ette nähtud reformid ja investeeringud peaksid edendama tööturu jaoks olulisi oskusi ning hõlbustama digi- ja rohepööret, samuti vähendama digilõhet, luues koolides ja elanikkonna hulgas võrdsema juurdepääsu digitaristule, seadmetele ja oskustele. Samuti eeldatakse, et need aitavad kaasa haridussüsteemi laiemale digiteerimisele ning õpetajate, riigiteenistujate, ebapiisava digikirjaoskusega kodanike ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste digioskuste arendamisele.

Püsiv mõju

- (35) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile g ja V lisa kriteeriumile 2.7 on taaste- ja vastupidavuskaval Poolale eeldatavasti suures ulatuses (hinne A) püsiv mõju.
- (36) Poola taaste- ja vastupidavuskaval on eeldatavasti püsiv mõju paljudes poliitikavaldkondades ning avalikule haldusele ja institutsioonidele. Eelkõige peaksid avaliku halduse kvaliteeti püsivalt mõjutama ambitsioonikad reformid haldus- ja regulatiivse koormuse vähendamiseks, ruumilise planeerimise reform ja reformid õigusloome kvaliteedi parandamiseks, millega suurendatakse mõjuhinnangute rolli ning tagatakse sidusrühmade parema kaasamine poliitikakujundamis- ja õigusloomeprotsessi. Lisaks peaksid reformid, mille eesmärk on luua reguleeriv raamistik taastuvate energiaallikate, eelkõige maismaa ja avamere tuuleparkide arendamiseks, avaldama püsivat mõju Poola majanduse CO₂ heite vähendamisele. Tervishoiureformid peaksid suurendama tervishoiusüsteemi tulemuslikkust ja tõhusust ning parandama juurdepääsu tervishoiuteenustele. Tööturu reformid peaksid suurendama tööturul osalemist, suurendama sotsiaalkaitset ja vähendama killustatust. Reformid, mille eesmärk on parandada koordineerimist kutsehariduse ja -koolituse, kõrghariduse ja elukestva õppe valdkonnas, peaksid püsivalt mõjutama oskuste vastavust tööturu vajadustele ning pakkuma töötajatele võimalusi kohaneda liikumisega tööturustaatuste vahel.
- (37) Poola taaste- ja vastupidavuskava reformide toetamiseks ja nende mõju suurendamiseks on kavas teha mitmesuguseid investeeringuid. Poola majanduse CO₂ heite vähendamisele aitavad eeldatavasti kaasa märkimisväärsed investeeringud taastuvenergiasse, eelkõige avamere tuuleparkidesse ja sellega kaasnevasse taristusse, ja säästvasse transporti (nt investeeringud heitevabasse liikuvusse, säästvasse linnaliikuvusse ja raudteedesse, et edendada üleminekut ühelt transpordiliigilt teisele). Investeeringud soojustussüsteemide suuremahulisse ajakohastamisse ja renoveerimisse peaksid aitama parandada õhukvaliteeti ja leevendada energiaostuvõimetust, aidates kaasa õiglasele üleminekule ja tagades kõrgema elatustaseme. Lairibaühenduse kättesaadavuse parandamine maapiirkondades ning investeeringud küberturvalisusse ja digioskustesse peaksid aitama kaasa digiüleminekule. Ambitsioonikas suduvastane

programm ja investeeringud säästvasse transporti peaksid võimaldama parema õhukvaliteedi saavutamist, millel on püsiv mõju heitkoguste vähendamisele ja elukvaliteedi parandamisele. Tervishoiureforme toetatakse haiglatesse ja muudesse hooldusasutustesse tehtavate investeeringutega. Valdkondlikesse pädevuskeskustesse tehtavad investeeringud võivad avaldada püsivat mõju oskuste pakkumise vastavusele tööturu vajadustele. Taaste- ja vastupidavuskava püsivat mõju võib suurendada ka kava ja muude programmide, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika raames rahastatavate programmide koostoimega, eelkõige sügavalt juurdunud territoriaalsete probleemide sisulise käsitlemise ja tasakaalustatud arengu edendamise kaudu.

Seire ja elluviimine

- (38) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile h ja V lisa kriteeriumile 2.8 on taaste- ja vastupidavuskavas kavandatud kord piisav (hinne A), et tagada taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas kavandatud ajakava eesmärkide ja sihtide ning nendega seotud näitajate tõhus seire ja elluviimine.
- (39) Kava sisaldab tagastamatu toetuse taotlusega seotud reformide ja investeeringute ning laenu taotlusega seotud täiendavate reformide ja investeeringutega seotud eesmärke ja sihte. Eesmärgid ja sihid on selged ja realistlikud ning kavandatud näitajad on asjakohased, aktsepteeritavad ja usaldusväärsed. Eesmärgid ja sihid on olulised ka määruse (EL) 2021/241 artikli 17 lõike 2 kohaselt rahastamiskõlblike, ent juba lõpule viidud meetmete puhul. Väljamaksetaotluse põhjendamiseks on vaja, et need vahe- ja lõppeesmärgid oleksid rahuldavalt täidetud. Poolas on olemas terviklik rakendussüsteem. Fondide ja regionaalpoliitika ministeerium kui taaste- ja vastupidavuskava ja selle rakendamise keskne koordineeriv asutus vastutab üldise koordineerimise, järelevalve ja aruandluse eest ning on komisjoni jaoks ühtne kontaktpunkt. See asutus vastutab ka maksetaotluste, liidu vahendite haldaja kinnituste ja auditite kokkuvõtte koostamise eest. Auditeid teevad riiklik maksuamet, eelkõige rahandusministeeriumi riiklike vahendite auditi osakond, ja riigi 16 maksuhalduskoda (piirkondlikud bürood). Ministeeriumid, keskvalitsusasutused ja muud pädevate ministeeriumide volitatud üksused vastutavad taaste- ja vastupidavuskava kohaste reformide ja investeeringute rakendamise eest. Poola kasutab taaste- ja vastupidavuskava seireks ja kontrolliks ning andmete kogumiseks, säilitamiseks ja neile juurdepääsu tagamiseks kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punktiga d andmekogusüsteemi.
- (40) Liikmesriigid peaksid tagama, et rahastu kaudu saadavast rahalisest toetusest teavitatakse ja seda kinnitatakse vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 34. Tehnilist tuge saab taotleda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/240⁶ loodud tehnilise toe instrumendi raames, et aidata liikmesriikidel oma taaste- ja vastupidavuskava rakendada.

Kulud

- (41) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile i ja V lisa kriteeriumile 2.9 on taaste- ja vastupidavuskavas esitatud põhjendused taaste- ja vastupidavuskava hinnangulise kogukulu summa kohta mõõdukas ulatuses (hinne B)

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/240, millega luuakse tehnilise toe instrument (ELT L 57, 18.2.2021, lk 1).

mõistlikud ja põhjendatud, kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.

- (42) Poola on esitanud kuluproгноosid seoses taaste- ja vastupidavuskava igat liiki meetmetega, millega kaasnevad kulud. Üldiselt on kuluhinnangute tegemiseks kasutatud meetodika ja eeldused selged ja arusaadavad, tuginedes väga sageli varasematele projektidele, mida rahastati ühtekuuluvuspoliitika fondidest. Mõnel juhul on kuluhinnangute tegemiseks kasutatud meetodika ja eelduste kohta esitatud vähe üksikasju, mis takistab kuluhinnangute täielikku positiivset hindamist. Poola esitas ka üksikasjalikud tõendavad dokumendid enamiku sekkumisviiside kohta, et kuluhinnanguid põhjendada ja tõendada. Poola on esitanud küllaldase hulga teavet ja kindluse tagamaks, et taaste- ja vastupidavuskava kulusid ei kaeta liidu muudest rahalistest vahenditest. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on kooskõlas kulutõhususe põhimõttega ja vastavuses riigis eeldatava majandusliku ja sotsiaalmõjuga.

Liidu finantshuvide kaitse

- (43) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile j ja V lisa kriteeriumile 2.10 on taaste- ja vastupidavuskavas kavandatud kord ja käesolevas otsuses sisalduvad täiendavad meetmed piisavad (hinne A), et tagada kõnealuse määruse alusel eraldatud vahendite kasutamisel korrupsiooni, pettuste ja huvide konflikti ärahoidmine, avastamine ja kõrvaldamine, ning peaks eeldatavasti tulemuslikult vältima topeltrahastamist kõnealuse määruse alusel ja muudest liidu programmidest. See ei piira liidu õiguse edendamiseks ja järgimiseks muude õigusaktide ja vahendite kohaldamist, sealhulgas korrupsiooni, pettuste ja huvide konfliktide ärahoidmiseks, avastamiseks ja kõrvaldamiseks ning liidu eelarve kaitseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2020/2092⁷.
- (44) Kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 20 lõike 5 punktiga e tuleks kehtestada liidu finantshuvide kaitsega seotud eesmärgid, et tagada kooskõla kõnealuse määruse artikliga 22. Nende vahe-eesmärkide rahuldav täitmine peaks tagama sisekontrollisüsteemi piisavuse kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktiga j. Võttes arvesse, et tõhus kohtulik kaitse on sisekontrollisüsteemi toimimise eeltingimus, kehtestatakse vahe-eesmärgid reformile, millega suurendatakse kohtute sõltumatust ja erapooletust, reformile, et parandada nende kohtunike olukorda, keda on mõjutanud kõrgeima kohtu distsiplinaarcolleegiumi otsused distsiplinaararsjades ja kohtuliku puutumatusena seotud asjades, et ennistada nad ametisse pärast seda, kui uus koda on andnud nende juhtumile positiivse hinnangu läbivaatamismenetluses, mis tuleb korraldada viivitamata, ning reformile, millega tagatakse taaste- ja vastupidavuskava tõhus auditeerimine ja kontroll, sealhulgas liidu finantshuvide kaitse. Võttes arvesse, et need vahe-eesmärgid tuleks kehtestada ka määruse (EL) 2021/241 artikli 20 lõike 5 punkti e alusel, et tagada liidu finantshuvide kaitse ja piisava kontrollisüsteemi loomine enne, kui komisjon kiidab heaks rahastu raames tehtavad maksed, peaks Poola saavutama need vahe-eesmärgid enne esimese maksetaotluse esitamist ja rahastu raames ei tohi teha ühtegi makset enne nende täitmist. See nõue ei piira Poola kohustust täita igal ajal oma kohustusi, mis tulenevad

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 1).

liidu õigusest, eelkõige Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artikli 19 lõikest 1, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus, mis moodustab ELi *acquis*’ keskne osa.

- (45) Selleks et tugevdada vastavalt ELi lepingu artiklile 19 seadusega loodud kohtute ja kohtunike sõltumatust ja erapooletust, tuleks kõik kohtunikega seotud distsiplinaarasjad viia Poola kõrgeima kohtu praegusest distsiplinaarkolleegiumist üle sama kohtu teise kotta, mis vastab ELi lepingu artikli 19 lõikes 1 sätestatud sõltumatuse, erapooletuse ja seadusega kehtestatud nõuetele. See tähendab muu hulgas, et selle uue koja koosseis peaks oluliselt erinema distsiplinaarkolleegiumi koosseisust.
- (46) Tagamaks, et kohtud ja kohtunikud on erapooletud ja sõltumatud ning asutatud seaduse alusel kooskõlas ELi lepingu artikliga 19, peaks igal kohtunikul olema kohtuasja poole taotlusel või omal algatusel võimalik algatada kontroll selle üle, kas kohus vastab sõltumatuse, erapooletuse ja seaduse alusel asutamise nõuetele, ning eeldatakse, et seda kontrolli ei liigitata distsiplinaarsüüteoaks. See tähendab, et konkreetnes asjas sellise küsimuse tõstatamisel ei tohiks ühegi kohtuniku suhtes algatada distsiplinaarmenetlust ega tema puutumatus ära võtta, kuna ta hindas nende nõuete täitmist, sealhulgas võttes arvesse teise kohtuniku ametisse nimetamise asjaolusid. Eelduste kohaselt ei kahjusta ükski riigisisene õigusnorm seda põhimõtet.
- (47) Samal eesmärgil peaks objektiivsete kriteeriumide alusel olema piiratud pädevate distsiplinaarkohtute valikuline määramine kohtunikega seotud kohtuasjade jaoks.
- (48) Kohtusüsteemi reformi hindamine põhineb üksnes kavas esitatud meetme kirjeldusel ega tugine ühelegi seadusandlikule ettepanekule, mille suhtes kohaldatakse Poolas seadusandlikku menetlust. Seepärast tuleks käesoleva otsuse eesmärkide rahuldavat täitmist hinnata esimese maksetaotluse esitamise ajal kehtiva õiguse alusel.
- (49) Käesolev otsus, millega kiidetakse heaks komisjoni positiivne hinnang taaste- ja vastupidavuskavale, eelkõige kohtusüsteemi reformi vastavatele vahe-eesmärkidele, ei piira ühegi poolelioleva ega tulevase rikkumismenetluse kohaldamist ega üldisemalt Poola kohustust järgida liidu õigust ja eelkõige Euroopa Kohtu otsuseid.
- (50) Poola on teatanud, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide infosüsteemi kasutatakse ka taaste- ja vastupidavusraha jaoks. Konkreetne vahe-eesmärk peaks tagama, et taaste- ja vastupidavusraha rakendamise järelevalve infosüsteem luuakse ja toimib esimese maksetaotluse esitamise ajaks. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 20 lõike 5 punktile e peaks Poola rakendama kõnealust meetet, et tagada kooskõla kõnealuse määruse artikliga 22, ja kinnitama selle rakendamise olekut esimese maksetaotlusega, kasutades selleks ette nähtud auditaruannet. Süsteem peaks sisaldama vähemalt järgmisi funktsioone: a) andmete kogumise ning eesmärkide ja sihtide saavutamise järelevalve tagamine; b) määruse (EL) nr 2021/241 artikli 22 lõike 2 punkti d alapunktides i–iii nõutud andmete kogumise, säilitamise ja neile juurdepääsu tagamine vastavalt kõnealuse määruse artikli 22 lõik 2 punktile e. Lisaks peaks süsteem sisaldama kõiki vajalikke andmeid, et Poola ametiasutused saaksid taaste- ja vastupidavuskava audititeks ja kontrolliks kasutada riskihindamis- ja andmekaevevahendit Arachne.

- (51) Taaste- ja vastupidavuskava rakendamise süsteemi Poolas kirjeldatakse asjakohaselt. See on sidusalt kavandatud ning põhineb kindlatel protsessidel ja struktuuridel, nii et kontrollijate ja audiitorite rollid ja vastutusala on selged, asjaomased kontrollifunktsioonid on asjakohaselt eraldatud ning audiitorite sõltumatus on tagatud. Taaste- ja vastupidavuskava rakendamise keskne koordineeriv organ peaks olema fondide ja regionaalpoliitika ministeerium. Eri ministeeriumid, keskvalitsusasutused ja muud pädevate ministeeriumide volitatud üksused vastutavad taaste- ja vastupidavuskava kohaste reformide ja investeeringute elluviimise eest ning auditeid peaks tegema riiklik auditeerimisasutus. Juhtimiskontrolle teeb iga meetme rakendamise eest vastutav institutsioon.
- (52) Rakendada tuleks erimeetmeid, et kontrollida riigihanke-eeskirjade järgimist ja kaitsta liidu finantshuve. Riigi maksuamet peaks tegema auditeid igal aastal. Teisalt sõltub auditite sagedus vastavalt auditistrateegiale maksetaotluste sagedusest. Auditid peaksid hõlmama eesmärkide ja sihtide kohta aru andmiseks loodud süsteemi, taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise järelevalve infosüsteemi ning tegevusauditeid, sealhulgas usaldusväärse finantsjuhtimise tingimusi.

Taaste- ja vastupidavuskava sidusus

- (53) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõike 3 punktile k ja V lisa kriteeriumile 2.11 sisaldab taaste- ja vastupidavuskava suures ulatuses (hinne A) meetmeid, millega tagatakse reformide ja avaliku sektori investeerimisprojektide elluviimisel sidus tegevus.
- (54) Reformid ja investeeringud on seotud taaste- ja vastupidavuskavas kindlaks määratud prioriteetsete valdkondadega ning selle põhjal on need struktureeritud taaste- ja vastupidavuskava kuue täiendava komponendina. Taaste- ja vastupidavuskava üldeesmärk on suurendada Poola majanduse tootlikkust tänu suurematele investeeringutele, paremale ettevõtluskeskkonnale, digiüleminekule, energiasüsteemi ümberkujundamisele ja puhtale arukale liikuvusele ning suuremale tööjõupakkumisele ja sotsiaalsele kapitalile, mis põhineb hariduse ja oskuste kvaliteedil. Kava on terviklik vastus COVID-19 kriisi tagajärgedele ning Poola majanduse mitmetele struktuursetele nõrkustele. Eelkõige annavad puhta energia tootmise, säästva transpordi ja digiteerimise valdkonna reformid ja investeeringud tunnistust suurest sünergiast ja vastastikusest täiendavusest, näiteks reformide kaudu, millega toetatakse maismaa ja avamere tuuleparkide arendamist ning vähese süsinikdioksiidheitega vesinikutehnoloogia arendamist ning edendatakse säästvat linnalist liikumiskeskonda ja liiklusohutust. Sama kehtib teataval määral reformide ja investeeringute kohta tööturu ja hariduse valdkonnas, mis eeldatavasti suurendavad tööturul osalemist ning ajakohastavad haridust ja koolitust. Eeldatakse, et mõnedel reformidel (näiteks õigusloomeprotsessi reformid) on horisontaalne mõju õigusaktide kvaliteedile ja tõhususele kõigis valdkondades. Vastastikune täiendavus ühtekuuluvuspoliitika fondidest antava toetusega on esitatud taaste- ja vastupidavuskava komponentides ja kokku võetud kava tasandil.

Võrdõiguslikkus

- (55) Poola taaste- ja vastupidavuskavas kirjeldatakse COVID-19 kriisi mõju ning probleeme, mis on seotud soolise võrdõiguslikkuse ja kõigile võrdsete võimaluste tagamisega, eelkõige seoses tööturu vajadustega. Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab

erimeetmeid nende probleemide lahendamiseks, näiteks meetmeid, mille eesmärk on parandada lastehoiuteenuste kvaliteeti ja kättesaadavust, et hõlbustada naiste osalemist tööturul. Poola märgib, et eri projektide eelkontroll toimus võrdõiguslikkuse kriteeriumide alusel ning et taaste- ja vastupidavuskava ei hõlmanud teatavaid projekte, mis ei vastanud puuetega inimeste juurdepääsetavuse kriteeriumidele või ei olnud muul viisil kooskõlas võrdõiguslikkuse põhimõtetega. Poola märgib samuti, et eelduste kohaselt tagatakse nõue võtta taaste- ja vastupidavuskava juhtimise ja rakendamise igas etapis arvesse soolise võrdõiguslikkuse ja kõigile võrdsete võimaluste tagamise põhimõtteid. Järelevalvekomiteesse, kelle ülesanne on jälgida taaste- ja vastupidavuskava tõhusat rakendamist, kuuluvad eelkõige kodanikuühiskonda esindavate ning põhiõigusi ja mittediskrimineerimist edendavate organisatsioonide esindajad.

Julgeolekualane enesehindamine

- (56) Julgeolekualast enesehindamist ei ole esitatud, kuna Poola ei ole seda määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõike 4 punkti g kohaselt asjakohaseks pidanud.

Piiriülesed ja mitut riiki hõlmavad projektid

- (57) Poola kavandab digiteerimise valdkonnas piiriülest või mitut riiki hõlmavat projekti. Eelkõige kavatseb komisjon üleeuroopalist huvi pakkuvate tähtsate projektide raames toetada investeringuid järgmise põlvkonna pilvetaristu ja -teenuste projekti kaudu.

Konsulterimine

- (58) Poola konsulteeris enne oma taaste- ja vastupidavuskava esitamist eri platvormide kaudu sidusrühmadega. Taaste- ja vastupidavuskava teemaline avalik konsultatsioon algas 26. veebruaril 2021 ja kestis kuni 2. aprillini 2021. Kokku esitati valitsuse veebisaidil spetsiaalse vormi kaudu 5 275 vastust. Lisaks esitati märkusi *muu hulgas* kolmel valitsuse korraldatud arutelul ja viiel avalikul arutelul, mida juhtisid sotsiaalpartnerid. Taaste- ja vastupidavuskava arutati ka valitsuste ja kohalike omavalitsuste ühiskomisjonis (*Komisja Wspólna Rzqdu i Samorzqdu Terytorialnego*) ning sotsiaaldialoogi nõukogus. Konsultatsioonide tulemusena tehti muudatusi taaste- ja vastupidavuskava kõikidesse osadesse.
- (59) Selleks et tagada osalejate isevastutus, on äärmiselt oluline kaasata taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate investeringute ja reformide elluviimisse kõik asjaomased kohalikud asutused ja sidusrühmad, sealhulgas sotsiaalpartnerid. Vaheeesmärgina kohustub Poola looma järelevalvekomitee, mille ülesanne on teha järelevalvet taaste- ja vastupidavuskava kohaste meetmete rakendamise üle ning mis koosneb sotsiaalpartneritest ja muudest asjaomastest sidusrühmadest.

Positiivne hinnang

- (60) Pärast seda, kui komisjon on andnud Poola taaste- ja vastupidavuskavale positiivse hinnangu ja leidnud, et taaste- ja vastupidavuskava vastavus määruses (EL) 2021/241 sätestatud hindamiskriteeriumidele on rahuldav, tuleks kooskõlas kõnealuse määruse artikli 20 lõikega 2 ja V lisaga käesolevas otsuses sätestada taaste- ja vastupidavuskava rakendamiseks vajalikud reformid ja investeerimisprojektid, asjakohased eesmärgid, sihid ja näitajad ning summa, mille liit teeb taaste- ja

vastupidavuskava rakendamiseks kättesaadavaks tagastamatu rahalise ja laenuetoetusena.

Rahaline toetus

- (61) Poola taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogumaksumus on 160 967 579 300 Poola zlotti, mis on EKP 3. mai 2021. aasta viitemäära alusel 35 363 500 000 eurot. Kuna taaste- ja vastupidavuskava vastab rahuldavalt määruses (EL) 2021/241 sätestatud hindamiskriteeriumidele ning selle hinnanguline kogukulu on Poola jaoks ette nähtud maksimaalsest rahalisest toetusest suurem, peaks Poola taaste- ja vastupidavuskava jaoks eraldatav rahaline toetus olema võrdne Poola jaoks kättesaadava rahalise toetuse kogusummaga.
- (62) Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikele 2 ajakohastatakse Poola maksimaalse rahalise toetuse arvutust 30. juuniks 2022. Seega peaks kõnealuse määruse artikli 23 lõike 1 kohaselt olema võimalik siduda Poola jaoks ette nähtud summa, mis ei ületa kõnealuse määruse artikli 11 lõike 1 punktis a osutatud maksimaalset rahalist toetust, juriidilise kohustusega 2022. aasta 31. detsembriks. Vajaduse korral peaks nõukogu pärast maksimaalse rahalise toetuse ajakohastamist käesolevat otsust komisjoni ettepaneku põhjal põhjendamatult viivitusega muutama, et lisada sellesse kõnealuse määruse artikli 11 lõike 2 kohaselt arvatud ajakohastatud maksimaalne rahaline toetus.
- (63) Lisaks on Poola täiendavate reformide ja investeringute toetamiseks taotlenud laenuetoetust. Poola taotletud laenu maksimaalne maht on väiksem kui 6,8 % tema 2019. aasta kogurahvatulust jooksevhindades. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogukulu on suurem kui Poola jaoks eraldatud olev rahalise toetuse ja taotletud laenuetoetuse kogusumma.
- (64) Antavat toetust rahastatakse laenuga, mille komisjon võtab liidu nimel nõukogu otsuse (EL, Euratom) 2020/2053⁸ artikli 5 alusel. Toetus tuleks maksta osamaksetena välja siis, kui Poola on taaste- ja vastupidavuskava rakendamise seotud asjaomased eesmärgid ja sihid rahuldavalt täitnud.
- (65) Käesolev otsus ei tohiks mõjutada selliste menetluste tulemust, mis on seotud liidu vahendite eraldamisega muude kui rahastu kohaste liidu programmide raames, ega menetlusi, mis on seotud siseturu toimimise moonutamisega ja mida võidakse algselt eelkõige ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike ELi toimimise lepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest,

⁸ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmine

Poola taaste- ja vastupidavuskavale määruse (EL) 2021/241 artikli 19 lõikes 3 sätestatud kriteeriumide alusel antud hinnang kiidetakse heaks. Taaste- ja vastupidavuskava kohased reformid ja investeerimisprojektid, kava järelevalve ja rakendamise kord ja ajakava (sh asjaomased eesmärgid ja sihid ning laenu maksmisega seotud täiendavad vahe- ja lõppeesmärgid ning kavandatud eesmärkide saavutamise seotud näitajad) ning komisjonile asjakohaste alusandmete täielikult kättesaadavaks tegemise kord on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2

Rahaline toetus

1. Liit annab Poolale tagastamatut rahalist toetust 23 851 681 924 eurot⁹. Sellest 20 270 784 381 eurot on võimalik siduda juriidiliste kulukohustustega 31. detsembriks 2022. Kui määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikega 2 ette nähtud ajakohastuse tulemusena võrdub Poola ajakohastatud maksimaalne rahaline toetus 23 851 681 924 euroga või on sellest suurem, on alates 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2023 võimalik siduda juriidilise kulukohustusega lisaks 3 580 897 543 eurot. Kui määruse (EL) 2021/241 artikli 11 lõikega 2 ette nähtud ajakohastuse tulemusena on Poola ajakohastatud maksimaalne rahaline toetus väiksem kui 23 851 681 924 eurot, on ajakohastatud maksimaalse rahalise toetuse ja 20 270 784 381 euro vaheline summa alates 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2023 võimalik siduda juriidilise kulukohustusega vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 20 lõikes 8 sätestatud menetlusele.
2. Komisjon teeb liidu rahalise toetuse Poolale kättesaadavaks osamaksetena vastavalt käesoleva otsuse lisale. Komisjon võib osamakset välja maksta ühes või mitmes osas. Osade suurus sõltub rahaliste vahendite kättesaadavusest.
3. Osamaksete tegemine vastavalt rahastamislepingule sõltub olemasolevatest rahalistest vahenditest ja komisjoni otsusest, mis tehakse kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 24 selle kohta, et Poola on rahuldavalt täitnud taaste- ja vastupidavuskava rakendamise seotud asjakohased eesmärgid ja sihid. Tingimusel, et lõikes 1 osutatud juriidilised kohustused jõustuvad, peab Poola olema toetuse väljamaksmiseks täitnud oma eesmärgid ja sihid hiljemalt 31. augustiks 2026.

⁹ See summa vastab rahaeraldise summale, mis jääb alles pärast määruse (EL) 2021/241 artikli 6 lõikes 2 sätestatud Poola kulude proportsionaalse osa mahaarvamist ning mis arvutatakse kõnealuse määruse artiklis 11 sätestatud meetodika kohaselt.

Artikkel 3

Laenutoetus

1. Liit annab Poolale laenu kuni 11 506 500 000 eurot.
2. Komisjon teeb laenutoetuse Poolale kättesaadavaks osamaksetena vastavalt käesoleva otsuse lisale. Komisjon võib osamaksed välja maksta ühes või mitmes osas. Osade suurus sõltub rahaliste vahendite kättesaadavusest.
3. Osamaksete tegemine vastavalt laenulepingule sõltub kättesaadavatest rahalistest vahenditest ja komisjoni otsusest, mis tehakse kooskõlas määruse (EL) 2021/241 artikliga 24 selle kohta, et Poola on rahuldavalt täitnud laenuga hõlmatud ning taaste- ja vastupidavuskava rakendamise seotud täiendavad eesmärgid ja sihid. Toetuse saamiseks täidab Poola täiendavad eesmärgid ja sihid hiljemalt 31. augustiks 2026.

Artikkel 4

Adressaat

Käesolev otsus on adresseeritud Poola Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*